

חפש במנוע חיפוש ב



חדשות גלריה ספורט ספרים קפטן אינטרנט כל הכותרות ארכיון עכבר העיר TheMarker Café קניות ערוץ המדע

סוכרת, כולסטרול, לחץ דם?
גלה עוד היום האם גם אתה נמצא באחת מקבוצות הסיכון לאירוע לב!

נון מנצח מבזק ב-29.90 ₪
ולפון בזק, אינטרנט עד 10 מגה + רשת אלחוטית צע רק 29.90 ₪ לחודש!

מדעות Google



פורסם ב- 02/07/08 00:00
עדכון אחרון - 04/07/08 00:00

המדור לחיפוש קרובים

מאת רונית צח | צילום: דניאל כהן

עמנואל מעודד, יו"ר ועד העובדים בבית החולים קפלן, חולש על עסק משפחתי רב-זרועות: רעייתו כרמלה היא אחות אחראית בחדרי ניתוח; אחותו ימימה היא אחות אחראית במחלקת ילדים; אחייניתו הועסקה בשכר על תקן מתנדבת בשירות לאומי; גיסו מרדכי וגיסתו תמר הם טכנאי רנטגן. זוהי רק ההתחלה. עכשיו נראה מי יעז לפתוח פה נגד הוועד. עובדת אחת שהתלוננה על איום ברצח, קיבלה למחרת הודעת פיטורים. המשטרה חוקרת

תגיות: ועד עובדים, איום, בי"ח קפלן

עקבו אחרים: ניהולט הארץ פייסבוק הארץ טוויטר הארץ



יו"ר ועד העובדים בקפלן, עמנואל מעודד. טוען שהכל נעשה בהתאם לכללים

לפני כשלושה חודשים נקלעה צעירה בת 28, שעבדה ככוח עזר בבית החולים קפלן ברחובות, לעימות מילולי עם עובד אחר, אוהד מליחי. העובדת התלוננה על מה שנשמע לה כאיום ברצח, הוועד ערך בירור, ולמחרת לתדהמתה קיבלה המתלוננת הודעת פיטורים. מליחי, שאמו חברה בוועד העובדים, ממשיך לעבוד בבית החולים.

כמעט כל החדרת אנדוסקופ אקראית במרכז הרפואי קפלן-הרצפלד חושפת גרורה חמולתית. עובדים רבים, שהוראה טרייה של המנהל האדמיניסטרטיבי אוסרת עליהם למסור מידע לעיתונאים, מעידים בעילום שם ומתוך חשדנות וחרדה כי כמה חברי ועד צברו כוח רב ומנצלים אותו להגנה על מקורביהם, לפעמים על חשבון עובדים אחרים. הקבוצה כוללת את יו"ר הוועד עמנואל (מנו) מעודד; את קודמו בתפקיד וכעת יו"ר הוועד הארצי של עובדי קופת החולים כללית, פרוספר בן-חמו; את סגנו של מעודד, סלאח שלהבנה; ואת חברות הוועד טובה רוטפלד ודורות מליחי. לכל אחד מהם יש קרובי משפחה בקפלן.

במשך השנים טיפחו ראשי הוועד יחסים טובים עם מנהל משאבי אנוש בקפלן, חנניה סינאני, שבתחום אחריותו לוודא שמועמדים לעבודה אינם קרובי משפחה של עובדים ותיקים. על תפקודו הצטברו טענות רבות, ורק בגלל מצב בריאותו נחלץ לפני שנתיים משימוע לקראת הדחתו מהתפקיד. דוברת קופת החולים כללית, שבית החולים קפלן שייך לה, מוסרת שמאז 2007 נעשו שינויים רבים בהנהלה, שבכללם "מונה מנהל חדש ומרבית הצוות הניהולי התחלף, לרבות שני סגנים חדשים למנהל בית החולים, מנהל אדמיניסטרטיבי, כל מנהלי המחלקות ועוד". אבל

דווקא סינאני נשאר בתפקידו. למה? "מתוך מכלול של שיקולים הוחלט להשאירו בתפקיד", משיבה הדוברת.

על המירות הגוברת בקרב העובדים יעידו מכתבים אנונימיים, חריפים בתוכם, שהופצו באחרונה בקפלן, הנושאים כותרות כמו "עומדים עלינו לכלותינו". בחודש שעבר גילה גם מבקר המדינה טפח מהנפוטיזם השורר בקפלן, ומתח ביקורת על מהימנות דיווחיה של המחלקה למשאבי אנוש, שאותה מנהל סינאני: "בבית החולים קפלן ברחובות (הכולל גם את בית החולים הגריאטרי ע"ש הרצפלד) דיווחה המחלקה למשאבי אנוש על 153 עובדים עם קרובי משפחה, מ-2,200 העובדים שם (7%), אך בדיקת המבקר ביוני 2007 העלתה כי המספר האמיתי כפול - 315 בעלי קרובים, שהם 14% מכלל העובדים". ריבוי קרובי משפחה של חברי הוועד, קבע המבקר, "מעורר חשש שהם ניצלו את מעמדם לקידום העסקת קרוביהם בבית החולים".

איחוד משפחות

רק מקרובי המשפחה של יו"ר הוועד, טכנאי הרנטגן עמנואל (מנו) מעודד, אפשר לערוך במרכז הרפואי קפלן-הרצפלד שולחן ליל-סדר לתפארת. רעייתו כרמלה היא אחות אחראית בחדרי ניתוח (ניתוחי חזה). אביו דוד, שכבר יצא לגמלאות, נקלט כעובד משק ב"הרצפלד", בהיותו בן 61. בתו שמרית התקבלה ללימודים בבית הספר לרנטגנאים בקפלן, המסונף לאוניברסיטת בר אילן. אחותו, ימימה מצהרי, אחות אחראית במחלקת ילדים א'. גיסו, מרדכי מצהרי, טכנאי רנטגן. אחותו



בית החולים קפלן ברחובות. הנהלה חדשה פועלת לאכיפת סדרי מנהל תקנים
צילום: אלון רון

משרת אחזקה במחלקת גזים רפואיים. מאז אף הספיק להיבחר לוועד בעצמו.

של מצהרי, רחל, עובדת במכון הסטרילי ואחות נוספת, אסתר קסנטיני, עובדת באחת המחלקות הפנימיות. תמר מעודד, גיסתם של היו"ר ושל מצהרי, היא טכנאית רנטגן בבית החולים. אחותה, אורה לוי, עובדת כמוקדנית. קרובה נוספת, דינה לוי, היא אחות אחראית בפגיייה. איציק לוי, בעלה, עובד במכון הסטרילי וקיבל תפקיד אחראי סטריליזציה. אחיינה של לוי, אלון אברהם, שהוא גם אחי גיסתו של היו"ר, היה סניטר בחדר ניתוח וקיבל

אבל את הרעש הגדול חוללה דווקא אחייניתו של היו"ר, שני מעודד, פרשה שהסתיימה בפרישתו של מנהל בית החולים, ד"ר יוסף בר-אל, אחרי שמונה שנים בתפקיד. שני הצעירה, העובדת ה-13 במספר של חמולת מעודד בקומפלקס הרפואי, החלה את דרכה שם כבת שירות לאומי. בהמשך התקבלה, באישור מנהל משאבי האנוש סינאני, לעבודה בשכר בתפקיד שהיה מיועד למתנדבת בשירות הלאומי. כשהתגלה באקראי דבר העסקתה למנהל האדמיניסטרטיבי אז, אבי דויד, הוא זימן את סינאני לשיחת בירור, שהתקיימה ב-18 ביולי 2006.

סינאני דיווח על תוכן השיחה ליו"ר הוועד מעודד. יומיים אחר כך הפיץ הדוד מעודד לעובדים מכתב שבו קרא להשעיתו של מנהל קפלן, ד"ר בר-אל, בגלל "המחדלים השונים" שהתגלו בבית החולים בעבר. מעודד טען אז, כי לעיתוי המכתב לא היה כל קשר לשיחתו עם סינאני בפרשת שני. זה היה אך מקרי שסובלנותו רבת השנים ביחס ל"ממצאים החמורים" פקעה בדיוק יומיים אחרי הבירור שנערך בעניין העסקת אחייניתו.

"בשנים הרבות שבהן אני נמצא איתכם בקפלן, הייתי רגיל להשתלחיותי הפרעות של יו"ר ועד העובדים", ענה ד"ר בר-אל במכתב משלו לעובדים, "אך מכתבו האחרון הנו מדרגה חדשה של השתלחות, שחושפת את פרצופו האמיתי. במכתבו למנכ"ל הקופה, מתימר יו"ר ועד העובדים לייצג את עובדי בית החולים, אך (הוא) נכתב על רקע ניסיון שהתגלה להכניס בני משפחה שלו לעבודה בקפלן, בניגוד גמור להנחיות מפורשות. אחייניתו של יו"ר הוועד התקבלה לעבודה בבית החולים כעובדת ב'שירות קנוי' (שם קוד לחברת כוח אדם) תוך הסתרת עובדה זו מהנהלה הבכירה של בית החולים. יתר על כן, נעשה ניסיון לשלוח אותה לקורס מזכירות רפואיות שממומן על ידי הקופה, וכמובן על חשבון עובדים קבועים הזכאים לצאת לקורס. עם גילוי עובדה זו, ניתנה הנחיה מפורשת לפיטורי העובדת".

שני מעודד עתרה לבית הדין לעבודה נגד פיטוריה. השופטת דחתה את עתירתה, תוך מתיחת ביקורת על ההחלטה ה"תמוהה" לקבלה לעבודה, בניגוד ל"מדיניות ראויה שנקטה ההנהלה". "שני נקלטה לעבודה בהתאם לכללים", מתעקש יו"ר הוועד מעודד.

בעיני הנהלת קפלן אלה עניינים ששייכים לעבר, ואף לעבר הרחוק. וכך נכתב בתגובתה: "בתחילת 2007 מונתה במרכז הרפואי קפלן הנהלה חדשה שפועלת



באופן נמרץ הן לפיתוחו והן לאכיפת סדרי מנהל תקינים ובכלל זה נושאים שהועלו בכתבה הטעונים שיפור. הטענות המועלות בכתבה זו מתייחסות לתקופה שלפני כניסתה לתפקיד של ההנהלה החדשה. איננו רואים טעם ומקום לנבור בטענות ישנות אלו, מה גם שמאחוריהן עומדים בדרך כלל אינטרסים אישיים והתחשבנות שאבד עליהן הכלל. יצוין, כי מרבית מספקי האינפורמציה אינם מועסקים כבר במרכז הרפואי."

אשר להעסקת קרובי משפחה בקפלן, מבקשת ההנהלה החדשה להדגיש כי "מדובר בנורמות של העבר הרחוק. כיום קיימת במרכז הרפואי הקפדה רבה על יישום הכללים המחייבים בנושא זה, וגם מבקר המדינה ציין בדו"ח השנתי האחרון שפורסם במאי 2008 כי 'בשנים האחרונות פחתה התופעה של העסקת קרובי משפחה בקפלן'. לסיכום נציין, כי כמו בבתי החולים האחרים גם במרכז הרפואי קפלין קיים ופועל ועד עובדים שנבחר כדיון, לאחרונה בינואר 2008, וההנהלה מטבע הדברים מקיימת עמו קשרי עבודה שוטפים, באופן ענייני ולטובת קידום המרכז הרפואי."

זו גם עמדת קופת החולים כללית. "בשנת 2007 מונתה הנהלה בכירה חדשה לבית החולים קפלן והביאה עמה רוח חדשה של ניהול מתקדם", כתבה בתגובה דוברת כללית. "ההנהלה החדשה של בית החולים בדקה מחדש את תהליכי הניהול שהיו קיימים, ערכה שינויים וביצעה התאמות ושיפורים נדרשים. והראיה - בשנה האחרונה נעשה, בין היתר, שינוי מהותי בתהליכי קליטת עובדים בבית החולים. נציין כי מרבית הנושאים המפורטים בפניית 'הארץ' הנם חומרים ישנים שרלוונטיים להנהלה הקודמת של בית החולים."

גם יו"ר הוועד מעודד מגייס לעזרתו את ההיסטוריה: רוב בני משפחתו המועסקים בקפלן עבדו שם עוד לפני שנבחר לוועד, ובוודאי לפני שנבחר לעמוד בראשו; אשתו עבדה בקפלן לפני נישואיהם, אחותו עבדה שם לפניו וכמוה גם בעלה לעתיד; אחרים אינם נחשבים "קרובי משפחה" על פי חוקת העבודה של ההסתדרות. זה נכון, אבל נוהל "מניעת ניגוד אינטרסים" של כללית מרחיב את קרבת המשפחה האסורה גם ל"דוד/ה של העובד או של בת זוגו", ואילו לפי פסיקת בית הדין לעבודה בעתירתה של האחיינית שני מעודד, "בבית החולים קפלן ניתנה החלטה גורפת שלא להעסיק קרובי משפחה בכל הרמות".

נחשו מי פוטר?

המקרה הזה לא קרה בעבר הרחוק. "הועברתי מחלקה והבן של דרורה נעמד לי בדרך ושאל שאלות", מספרת העובדת שפוטרה באחרונה. "אמרתי לו שהוא ילד בשבילי. כשיצאנו לעשן במרפסת הוא התחיל לרדת עלי בנכוחות אנשים, התחלנו להתנצח והיו חילופי מלים קשות. הוא שאל: 'מה הפוזה שלך, בעשרים שקל אני מביא אותך'. ואני, שלא שותקת, עניתי לו שבעשרים שקל הביאו את אמא שלו שלושה גברים. כאן הוא כבר אמר לי: 'את לא יודעת מי אני, תיזהרי אם את רוצה להישאר פה', ואז איים: 'בחדר ניתוח יש הרבה כלים חדים. תיזהרי, כי אני אדקור אותך בהפתעה'. עניתי לו שרק על זה הוא יכול לשבת במעצר, אז הוא אמר לי: 'אני אשב עשרים שנה בכלא ואת תשכבי מתחת לאדמה'."

כשהוא אמר לה "את לא יודעת מי אני", היא עוד לא ידעה שהוא הבן של חברת הוועד דרורה מליחי, ולכן היתה משוכנעת שהוועד הוא הכתובת להגשת תלונה. "נכנסתי מיד פנימה והתקשרתי למישהו מהוועד ואמרתי שאני מפחדת שירצחו אותי. הוא אמר שזה מאוד חמור ושיעביר את זה הלאה. למחרת עשו בינינו עימות בנוכחות אחראית חדר ניתוח והוועד. הבחור הכחיש ובסוף הנתצל, אבל כשיצא משם הרים לי אצבע משולשת. למחרת קראו לי מההנהלה ואמרו לי שבגלל המצב הם נאלצים לפטר אותי ושזו הודעה של חודש מראש."

גם יו"ר הוועד טוען שהופתע מהודעת הפיטורים. "בשיחה שעשינו ביניהם בנוכחות הוועד היו שתי גרסאות", אומר היו"ר מעודד. "היא טענה שהוא איים עליה והוא טען שהיו רק צעקות. קראנו לשני העדים והם אמרו שלא שמעו שום דבר שאפשר להגדיר כאיומים, אלא רק צעקות וקללות אחד על השני. אז שאלנו מה יספק אותה, והיא אמרה שהיא חוששת שיפגע בה. אמרנו לה: 'זה הכל? ואם יצהיר שאין לו כוונה לפגוע בך, זה יספק אותך?' אז הוא אמר: 'בחיים שלי לא פגעתי בזבוב ואין לי סיבה לפגוע בה. שלא תתעסק איתי ולא תתקרב אלי'."

לדברי מעודד, "השיחה נגמרה בצורה טובה ומכובדת ואמרנו לה שהיא יכולה להגיש תלונה בהנהלה או לפנות למשטרה. יצאנו משם כשכל העניין סגור. למחרת מתקשרים ואומרים לי שההנהלה הזמינה את העובדת ומודיעים לה על פיטורים. התקשרתי למנהלת שלה והיא אמרה שזה נכון, כי סיטרים טענו שהיא מטרידה אותם בהצעות מגונות. התנגדתי לפיטורים שלה וביקשתי צ'אנס נוסף, עד שאמרו לי שיש גם חוות דעת שלילית על התפקוד שלה."

לדברי העובדת המפוטרת, היא לא ידעה אם לצחוק או לבכות כשראתה את רמת ההכפשות. "לא הבנתי איך במקום לטפל בעובד בעייתי מעיפים אותי", היא אומרת.

"אפילו אזהרה הוא לא קיבל. ומי פוטר? אני, שעבדתי במסירות שנתיים ושמונה חודשים ככוח עזר במחלקה ועשיתי שם שירות לאומי".

היום היא מובטלת ומתגוררת אצל חברה. "אני נפגעת הולם של פיגוע הדולפינריום, ובמקום לשבת בבית עם ביטוח לאומי כנפגעת פעולת איבה נכנסתי לעבודה בקפלן", היא אומרת. "ככה נלחמתי בפחדים שלי. אני צריכה מסגרת".

הגשת תלונה במשטרה על האיום ברצח?

"כן, למחרת. ב-13 במארס במשטרת רחובות. שאלו למה לא הגעתי מיד, והסברתי שרציתי לפתור את זה קודם בתוך המערכת. עכשיו גם הודיעו לי שהתיק נסגר מחוסר עניין לציבור. זרקו אותי לכלבים. אני יודעת שהעבודה שעשיתי זו תרומה ומצווה, אבל אם מקבלים שכר בעולם הזה, זה בטח לא מקפלן".

מהנהלת קפלן נמסר בתגובה כי "העובדת פוטרה בשל תפקוד לקוי ובעיות משמעת חוזרות ונשנות, וזאת ללא קשר למערכת יחסיה עם בנה של חברת הוועד". אוהד מליחי, באמצעות עו"ד גלעד מרקמן, טוען כי "מעולם לא איים על העובדת ברצח ו/או איום אחר". בין השניים "התפתח ויכוח", ושני עדים "הצהירו שלא היה כל איום באלימות מצדו". אבל השבוע אמר אחד משני העדים, כי נטש את המקום יחד עם העד השני לפני תום העימות.

בשבוע שעבר, בתגובה על פניית "הארץ", הודיעה דוברת מרחב שפלה של המשטרה, פקד לימור יהודה, כי "לאחר בחינת תיק החקירה הוחלט להמשיך בחקירת התלונה".

משא ומתן על חיידקים

"נלחמתי בתופעת המקורבים", אומר זאב ליפקוביץ, שניהל אדמיניסטרטיווי את קפלן מ-2001 עד 2004. "בין השאר נלחמתי נגד הסיכונים הבריאותיים במטבח. כשהתרעתי על כמויות מסוכנות של חיידקי אי-קולי, שנמצאו אפילו בדגימות שערכתי בסלטים שם, זה הפך למלחמה בין הוועד, שהתנגד לזימונו של מנהל המטבח לביורור משמעתי, לבין ההנהלה. בסוף התעניינתי אם אנחנו במשא ומתן עם הוועד על חיידקים".

פרופ' חנוך קשטן, מומחה לניתוחי ושט, קיבל בירושה את המזכירה הוותיקה של המחלקה הכירורגית כשעבר לקפלן מאיכילוב לפני כחמש שנים. הוא בא עם מזכירתו האישית, שמשכורתה (בחצי משרה) מומנה על ידי קרן המחקר שלו. זו ביקשה מגירה לחפציה האישיים וקשטן נתן לה מפתח לאחת המגירות. המזכירה הוותיקה הזעיקה את הוועד, שדרש לקבל את המפתח וגישה למגירה הנעולה ולא - איים לפרוץ את המגירה.

אבי דויד, שהיה אז המנהל האדמיניסטרטיווי, מספר: "קשטן שאל, 'מה זה פה, סופרנוס?' ואמר למנהל שהוא לא מוכן לעבוד כל עוד היא שם. מנו ופרוספר אמרו שמצדם הם מוכנים שקשטן יעזוב את בית החולים. רק אחרי משא ומתן מפרך איתם, כשפרוספר ישב איתי עד 12 בלילה, הם הסכימו לפשרה, בתנאי שאמצא לה מקום אחר לשביעות רצונה. הם גם ניסו לסדר לה העלאה באותה הזדמנות. זה לקח חודשים של חיפוש שבהם לא נמצא לה תפקיד לטעמה, ובסוף בישלתי לה משרה יזומה יש-מאין כמזכירה של הנהלת מרפאות החוץ - תפקיד שהיה בו צורך רק חצי שנה אחר כך". קשטן הסכים לומר בתגובה רק זאת: "חשבתי שאני בא לעשות רפואה ולא להתעסק עם השטויות האלה".

"לפני קפלן ניהלתי אדמיניסטרטיווי את סורוקה", אומר ליפקוביץ. "גם שם היו קשרי משפחה, אבל לא הגיעו לניגודי אינטרסים כאלה. היו שם אחיות ורופאים שהתחתנו ביניהם וקיבלו אישור מיוחד להישאר בגלל התמחות ייחודית. אבל בקפלן רוב הנפטיזם התבטא דווקא במקצועות ניקיון, אחזקה, משק, טכנאים. חנניה נתן דירות שירות לאנשים שלא עמדו בקריטריונים, ולא דרך ועדת הדיוור שעמדתי בראשה".

דבר היו"ר

יו"ר הוועד, עמנואל (מנו) מעודד, נולד לפני 48 שנים במושב חלץ שבדרום, למשפחה בת עשר נפשות, בוגרי פנימיות וישיבות תיכוניות. בצבא היה ביחידת הרכב בבקום"ם, עשה קורס קציני חר"פ וכיום הוא מתנדב למילואים בדרגת סרן. הוא למד רנטגן ובעל תואר ראשון במדעי החברה והטבע. התחיל לעבוד בקפלן ב-84' וכעבור ארבע שנים נבחר לראשונה לוועד (זו הקדנציה החמישית שלו). לדבריו כדי להילחם באפליה בין קבוצות עובדים.

בשנת '96 החליף את פרוספר בן-חמו בראשות הוועד. מה שמאפיין אותו, הוא מתגאה, זו אמירת אמת: "יש דבר אחד שאני לא יודע לעשות זה כולם יודעים פה - אני לא יודע לשקר. אני אוהב את הישר ואוהב לעזור לאנשים, וכאשר אני עוזר -

אני לא מחכה לתמורה. למרות העבודה בוועד אני עושה תרומות ברנטגן ובצנתור. חלק מזה זה אולי פרנסה, אבל קשה לי להיפרד מהחולים."

"אחד הפגמים בוועד הוא שרבים מחברי הוועד הם גם מנהלים", טוען דויד. "טובה רוטפלד היא גם מנהלת המשק וגם אמורה לייצג את עובדי המשק, אז מה יעשה עובד שנתקל בבעיה עם המנהלת? יילך לוועד ויפגוש אותה שוב? סלאח שלהבנה אחראי על כל מרפאות החוץ. זה לא מתקבל על הדעת. לפי תקנון ועדי העובדים, כל מי שיש לו השפעה על קידום, קבלה או פיטורי עובדים, לא יכול להיות חבר ועד."

מעודד טוען בתגובה, ש"חברי הוועד נבחרו בהתאם לתקנון הבחירות לוועדי עובדים של ההסתדרות". הבחירות מתקיימות בסקטורים השונים, שמספר נציגיהם בוועד נקבע על פי גודלם היחסי. 21 הנציגים בוחרים מביניהם את היו"ר. מעודד, למשל, הוא אחד משני הנציגים של סקטור העובדים הפרא-רפואיים, שאליה משתייכים טכנאי הרנטגן.

על פי עדויות, נהוגות בקפלן שיטות להבטחת בחירתם לוועד של מועמדים רצויים למעודד וחבריו. ראשית, חלוקת פתקי בחירות שבהם מסומנים המועמדים המועדפים. בבחירות האחרונות, למשל, התגלתה אופוזיציה בלתי צפויה בסקטור מינהל, ונראה שיש לה סיכוי לדחוק החוצה אחד או שניים משלושת המועמדים המועדפים על מעודד. "מעודד הסתובב ונתן לאנשים בידיים פתקי בחירה מסומנים", מספרת מזכירה בקפלן. "אחת האחיות התרגזה ואמרה: אנחנו לא מספיק גדולים לבחור במי שאנחנו רוצים?"

כדי להבטיח את טוהר הבחירות התעקשה אחת המועמדות, שוש גליצקי, להביא משקיף מטעמה, עורך דין שנכח גם בספירת הקולות. בסופו של דבר היא נבחרה במקום השני, אחרי חברת הוועד דרורה מליחי. גם למקום השלישי הגיעה מועמדת שלא נהנתה מתמיכת הוועד.

בקרב עובדי המינהל מצביעים על ניסיון נואש להבטיח את תוצאות הבחירות הרצויות לוועד. עובדת שהועסקה שנים רבות ככוח עזר נפגעה משאיפת פורמלין בחדר ניתוח ובעצת רופא תעסוקתי עברה הסבה מקצועית וביקשה להשתלב בתפקיד מזכירה רפואית. אחרי פניות רבות הועברה למרכזיה ככוח עזר והובטחה לה העברה לסקטור מינהל כעבור שנה. "שבוע לפני הבחירות", מספרת חברתה לעבודה, "חברת הוועד דרורה מליחי פתאום הבטיחה לה שיעבירו אותה מיידית לסקטור מינהל, בתנאי שבבחירות היא תצביע בשבילה. לשמחתה, היא אכן הועברה לסקטור מינהל, והופיעה ברשימת זכאי הבחירות במינהל. כשביקשה מסינואני אחרי הבחירות מכתב רשמי שיעיד על מעמדה החדש, הוא הוציא לה מכתב שהיא כוח עזר. מתברר שהיא הועברה לסקטור ספציפית לצורך הבחירות."

דרורה מליחי אומרת שאין לה עניין להגיב בעצמה. מעודד תמה על הטענות. הבחירות לוועד העובדים הן חשאיות, הוא אומר, ולכן אין אפשרות לדעת כיצד מצביע כל עובד. "כיו"ר ועד העובדים יש לי עמדה משלי ורצונות משלי, ואכן הבעת אותם בפני ציבור העובדים, כמקובל בכל הליך בחירות דמוקרטי, וכל עובד פעל על פי שיקול דעתו באופן חשאי ודמוקרטי. לצערי נכללה שוש גליצקי בנבחרים לוועד העובדים ומהווה שם אופוזיציה מול רוב מוחלט של 19 מתוך 21 חברים".

אשר לעובדת שנפגעה מפורמלין, למעודד יש הסבר מפותל: "הוצעו לה הצעות רבות לעבוד ככוח עזר (בהתאם להכשרתה) ללא פורמלין, אך היא דחתה את כולן. היא ביקשה לעבור למינהל אך נפסלה על ידי ההנהלה בגלל רמתה הנמוכה. העברתה למרכזיה הייתה במסגרת רוטציה של עובדים. שיבוצה במינהל בבחירות נעשה בהתאם להחלטת ועדת בחירות ארצית ומקומית. העובדת מועסקת עדיין במרכזיה ואכן משובצת בסימול עיסוק של כוח עזר, וזאת כבירת מחדל הקיימת במערכת, והיא אינה שונה ממקרים דומים".

העובדת ציפי מחדון, שתיפקדה כממלאת מקום אחראית מרכזיה בפועל במשך קרוב לשנתיים, "נתפסה" כשהיא מבקרת בבית חברתה שוש גליצקי, לפני הבחירות. "במרכזיה יש עובדת אחת שמקורבת לוועד", מספרת חברה לעבודה. "אחרי תקרית שכמעט הידרדרה לאלימות בינה לעובדת אחרת, פנתה ציפי אל דרורה מהוועד. דרורה התנפלה עליה וצעקה: 'את תשתי כל ערב קפה עם שוש גליצקי ובסוף תפני אלי שאעזור לך?' סיפרו לי שראו את האוטו שלך ליד הבית שלה! מאותו רגע התחיל מחול שדים. כתב המינוי המובטח לתפקיד האחראית, שאותו מילאה בפועל, נעצר, וכך גם תנאי השכר. יו"ר הוועד מנו הטיח בה האשמות סרק שהיא גנבת ומזייפת יומני עבודה".

ההאשמות לא היו מבוססות?

"ציפי ביקשה ברור רציני של העובדות ומכונת אמת, אבל אף אחד לא התייחס. היא התמוטטה וישבה חודשיים בבית".

כדי לנקות את שמה הקליטה מחדון בחשאי את מנהליה. "משגע אותי, על מה אני צריכה לתת את הראש שלי?" שואלת מחדון בשיחה מוקלטת. "מה עשיתי מה? שמישהו יקום ויגיד לי מה עשיתי!"

"שום דבר. אני אומר לך", עונה מנהל.

"לא מאשים אותך בשום דבר", מוקלט מנהל אחר, בכיר יותר, בעצה ידידותית, "אני אומר לך, בואי, תלכי משם, תעזבי, בואי נגמור, נמצא לך משהו שהוא גם ברצונך, בשבילך. תעזבי, אל תחפשי להיות צודקת. במיוחד בקפולן הזה. המקום הזה הוא חולה".

אחרי חודשיים בבית הוצע למחדון לחזור למרכזיה, אבל לא לתפקיד האחרית, עד שתימצא לה משרה אחרת. מהנהלת קפולן נמסר בתגובה, כי "ההחלטות בנושא שלה התקבלו באופן ענייני ומקצועי, בדיון מסודר ומעמיק עם כל הגורמים הנוגעים בדבר ועל בסיס נתונים והמלצות המתייחסים לאופן תפקודה כממלאת מקום אחרית המרכזיה".

ב-97' חלתה עובדת בית המרקחת בסרטן, ועברה הקרנות וכריתת רחם ושחלות. ממסמך שקשור לפרשה מתברר, שבו-בזמן עברה מסלול ייסורים מסוג אחר, מצד מחלקת משאבי אנוש בראשות סינאני. משחלתה, ביקשה לעבור מחלקה, אך לא הזדרזו להעבירה. בשנת 98', בהמלצת רופא תעסוקתי, ביקשה ממנהלת בית המרקחת להקטין זמנית את משרתה משמונה לשש שעות עבודה ביום, עד שיואילו להעבירה מחלקה. עברו שנים, והעובדת המשיכה להמתין באורך רוח להעברה המיוחלת, עד שנפגעה בתאונת עבודה ושברה את ידה, ב-22 בפברואר 2004. בעקבות זאת, ביקשה שוב לעבור, הפעם בכתב. כעבור שבוע קיבלה מסינאני מכתב שבו הבטיח לשקול את בקשתה לעבור. במכתבו נקבע שביקשה לעבור ב-12 בפברואר, כלומר עשרה ימים לפני התאונה, ולא שש שנים קודם לכן (או לחלופין אחרי התאונה).

בכל זאת, העברתה לעבודה במרכזיה התרחשה בפועל רק כעבור שנה. עתה לא היתה מבחינתה כל מניעה שתחזור לעבוד במשרה מלאה, אבל השעתיים האבודות לא הוחזרו למשרתה. במקום זאת, עבדה שמונה שעות ועל שעתיים מתוכן קיבלה תשלום כשעות נוספות, שאין מזכות בזכויות סוציאליות. "חנניה ומנו כל הזמן הבטיחו לה 'אל תדאגי, תקבלי'", מספרת חברה, "עד שלפני הבחירות הבטיחו לה מנו ודרורה שזה יסתדר ונתנו לה פתק בחירות מסומן".

לאחר הבחירות נאמר לה שבגלל מחסור בתקנים אי אפשר להחזירה למשרה מלאה. בשביל בתו של חבר הוועד סלאח שלהבנה, רנאל, שהתקבלה למרכזיה כעובדת קבלן מחליפה לוספי שבוע, דווקא לא התקשו לאתר שעות עבודה פנויות והיא רופדה בחצי משרה. מעודד בתגובה: "קליטתה של רנאל לעבודה בשירות קנוי היתה בהתאם לכללים שהיו מקובלים בכללית וזאת על בסיס תקנים פנויים בלבד".



צילומים: מוטי קמחי, לימור אדרי ואייל טואג

פירמידה של קשרים

לא פשוט לעקוב אחר המשפחתולוגיה הסבוכה בקפולן. "פירמידה של קשרים שבה אחד שומר על השני", מגדיר זאת עובד לשעבר. פרוספר בן-חמו צמח בבית החולים קפולן והיה יו"ר הוועד בו. כיום הוא יו"ר הוועד הארצי של עובדי קופת חולים כללית, אך עדיין מקורב ליורשו בקפולן, עמנואל מעודד, ולרבים מקרוביו שם. יוני בן-חמו, בנו, סניטר במשרה חלקית. גיסתו, דבי בן-חמו, מזכירה בבית המרקחת בקפולן. בתה עובדת ברשומות רפואיות. ורד בן-חמו עובדת באחזקה, דליה בן-חמו, גיסתו, עובדת משק. אורנה בן-חמו, אשתו של פרוספר, אמנם אינה עובדת בקפולן, אבל היא מזכירה במרפאה של קופת חולים כללית. גם מקורביו בקפולן נהנים מרוח גבית. אחת מהם נשלחה אל מנהלת ארכיון רשומות רפואיות כדי להשלים את חצי המשרה שלה למשרה שלמה. המנהלת טענה כי אינה זקוקה או מעוניינת בה כעובדת, אך הובהר לה שדעתה אינה קובעת.

העובדת ס' שובצה לעבודה כ"שירות קנוי" באחת המחלקות. "בעלה הוא חבר של מנו ופרוספר", מעידה עובדת. היא נכשלה בתפקיד אך מנו דאג שתישאר". במכתב תלונה על תפקודה כתב מנהל המחלקה: "גברת ס' אינה מזכירה רפואית ואין לה את הכישורים לכך, אינה יודעת להדפיס או לעבוד במעבד תמלילים, מבצעת טעויות

אינסופיות בעבודת ניירת ובהדפסות, בעלת ליקוי חמור בנושא אתיקה רפואית וחסרת הכשרה בתחום המזכירות בכלל והרפואית בפרט. בתקופה הקצרה שבה עבדה במחלקה הספיקה לייצר ברדק בדו"חות לכ"א, שעליו עבדנו שבועיים כדי לתקן רישומים. כתוצאה מכך נגרמו שיבושים בדיווח על עבודת הרופאים, כונוניות ותורנויות ובהתאם בתשלומי משכורות".

"משם היא הגיעה לרנטגן", מספר עובד. "מנו ביקש ממנהלת הרנטגן שלא תפגע בה. אבל המנהלת התלוננה והיא הועפה".

סלאח שלהבנה, סגן היו"ר, מנהל את מערך הסיעוד במרפאות (מנהלת קפלן נמסר שהוא "אח ותיק, מנוסה ואחראי, בעל תואר ראשון בסיעוד ותואר שני במינהל מערכות בריאות, שקודם לתפקידו בזכות, ובלי קשר לחברותו בוועד"). אשתו אלהאם היתה אחות מעשית, נשלחה ללמוד והיתה לאחות מוסמכת בחדר ניתוח. היום היא אחות אחראית בחדרי ניתוח (מיילדות). בנם, שהחל לעבוד כסניטר בקפלן בסופי שבוע ובחגים, התעמת עם סניטר אחר, אסף מליח. השניים הזמנו לשימוע, ומליח ספג נזיפה. לזכותו עמדה כנראה קרבת המשפחה ליו"ר ועד עובדי הרצפלד, בני גמליאל.

חברת הוועד דרורה מליחי, היום מנהלת גבייה במרפאות החוץ, היא יד ימינו של מנו. בתה ליאת יעקבי, מזכירה בפנימית ד', התקבלה לעבודה כראש צוות. מזכירה בעלת ותק של 30 שנה בקפלן ציפתה לקבל את המשרה, אך ימים אחדים לפני תחילת החפיפה התבררה אצל סינאני שהמשרה ניתנה לבתה של מליחי. בנה של מליחי, אוהד, הוא הסניטר שהתעמת עם העובדת שפוטרה לאחר שהתלוננה על התנהגותו.

טובה רוטפלד היא מנהלת המשק של בית החולים. בתה קלרית עובדת במטבח. בנה, בן, עובד כסניטר בקפלן.

"אני כבר 40 שנה בקפלן ומאז שחנניה מנהל כוח אדם לא ברור מה הקריטריונים לקבלה לתפקידים", אומרת בכירה באחת המחלקות.

השימוע שלא התקיים

המנהל בר-אל אינו היחיד שהשאיר את הבמה לזכוכים האמיתיים. עובדים רבים שלא עמדו במכשך הלחצים של הוועד, נפלטו. "ביקשתי לעזוב בגלל תופעות שלא יכולתי להסכים להן וקיבלו גיבוי מהנהלת בית החולים שפחדה מהוועד", אומר זאב ליפקוביץ, המנהל האדמיניסטרטיווי מסוף 2001 עד תחילת 2004.

גם אבי דויד, שהתמנה לתפקיד בעקבותיו והכריז מלחמת חורמה על מינויי קרובים, כבר לא שם. בעיצומה של הקדנציה של דויד נקבע לסינאני שימוע לקראת העברתו מהתפקיד. טיוטה של מכתב הזימון המנומק כבר נכתבה על ידי עורכת דין ממשרדה של תמר גולן, שמייצג את קופת החולים כללית. "אחרי שנתתי הוראה לחנניה לא לקבל יותר קרובי משפחה, תפסתי אותו לפחות בשני מקרים שקיבל", אומר דויד.

במקרה אחד נקרא סינאני אל מנהל בית החולים לבירור, שבו התנצל על מעשהו והסביר כי עשה זאת לבקשת ועד העובדים. "למרות החומרה הרבה שבה ראה מנהל בית החולים את התנהגותך, ולנוכח הפצרותיך והבטחתך כי לא תחזור על מעשים מסוג זה, הסתפק מנהל בית החולים במתן אזהרה בעל-פה", נכתב בטיטות הזימון. "לתדהמתנו גילינו רק לאחרונה, כי זה לא היה המקרה היחיד, וכי עוד קודם לכן, בספטמבר 2005, אישרת את קליטתה לעבודה, דרך חברת כוח אדם, של שני מעודד, אחייניתו של יו"ר ועד העובדים בבית החולים".

"במקרה של שני", אומר דויד, "זה הגיע לבית משפט וניצחתי. אבל במקום לחזק אותי התחילו פתאום להציע לי כל מיני הצעות לצאת מקפלן. כל כך נפגעת, שלא רציתי להמשיך והסכמתי לצאת בסוף לפנסיה מוקדמת בגיל 61. חנניה הוא המלך שם, ומי שמתעסק איתם משלם".

חנניה סינאני עובד בקופת חולים משנת 63', ובתפקידו הנוכחי מ-93'. "זה זמן אנו סבורים כי תפקודך כמנהל משאבי האנוש הנו בעייתי", נכתב בטיטות הזימון לשימוע. המכתב מפרט טענות על "עיכוב חמור וממושך בביצוע מטלות שוטפות", העסקת מקורבים ואי ביצוע בדיקות רפואיות נדרשות לעובדי בית החולים - מחדל שהתגלה באפריל 2006, אז אובחנה עובדת כחולת שחפת.

"ראוי לציין, כי במהלך תקופה ארוכה התחשבה בכך ההנהלה ובמצבך הבריאותי, ועל כן הסתפקה בהערות חוזרות ונשנות", נכתב בטיטות הזימון. "יחד עם זאת, האירועים דלעיל אינם מאפשרים לנו עוד לעבור לסדר היום". השימוע היה מתוכנן לאוגוסט 2006 אבל לא התקיים, לדברי דויד שוב מתוך התחשבות במצבו הבריאותי של סינאני. ד"ר בר-אל, דויד, מנהלי מחלקות, רופאים בכירים ורבים אחרים - עזבו בינתיים. סינאני, מעודד וחבריו בוועד עדיין שם. *